

Canalisaziun Mumpé Medel

Remplazzament parzial dalla canalisaziun existenta

Separaziun dallas auas piarsas

Project e credit general

M E S S A D I

dalla suprastanza communal a l' cussegl da vischnaunca

Preziau signur president
Preziadas signuras cusseglieras
Preziai signurs cussegliers

Il plan general da canalisaziun digl onn 1972 preveda pil vischinadi da Mumpé Medel la realisaziun d'ina serenera, semegliont ad auters uclauns da nossa vischnaunca. Dapi lu ei il temps sesviluppau. Ils 30 da november 2011 ha igl uffeci per la natira ed igl ambient dil Grischun approbau il concept general pigl allontanament dallas auas piarsas (Genereller Entwässerungsplan GEP). Denton ei era la situaziun concernent igl allontanament e la

purificaziun dallas auas piarsas el territori da Fontanivas e Mumpé Medel progredida, aschia ch'igl ei stau giustificau da surluvrar las ponderaziuns digl onn 1972. A Fontanivas havevan la vischnaunca e la corporaziun d'aua creau l'infrastructura per in provediment d'aua conform al temps. Il TCS ha lu construïu novs baghetgs per l'infrastructura da campar cun stabiliments sanitar e la vischnaunca ina canalisaziun cun pumpadi che lubescha da pumpar las auas piarsas naven da Fontanivas ella serenera a Raveras. Quellas investiziuns ein gartegiadas per cumpleina cuntentientscha da tuts pertuccai.

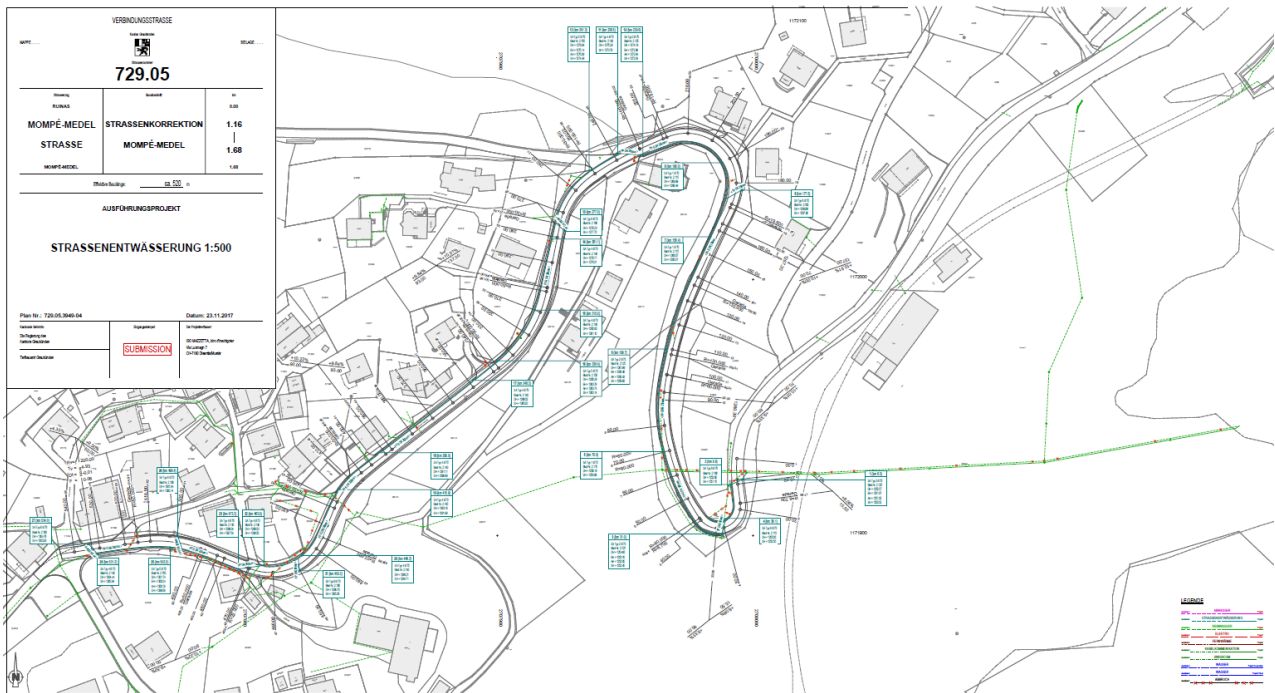
En connex cun la realisaziun dils implonts pigl allontanament e la purificaziun dallas auas piarsas a Fontanivas ha la vischnaunca era fatg ponderaziuns concernent las auas piarsas a Mumpé Medel. A vesta dils cuosts han ins denton schau empau peda da cuntinuar cun las lavurs da construcziun. En connex cun la sanaziun dil stradun dil Lucmagn ils onns 2012 e 2013 eis ei sedau la pusseivladad d'integrar la canalisaziun ella punt sanada. Senza quella sligiazion fuss ei stau necessari da construir in'atgna punt mo per la canalisaziun. Cun quella caschun, e damai ch'il cantun (uffeci per la natira ed igl ambient) fageva combas concernent contribuziuns, ei quella canalisaziun vegnida tratga entochen a Crusch (Mumpé Medel) per colligiar ella leu cun la canalisaziun da Mumpé Medel. Il medem temps ha la vischnaunca schau elaborar in studi per separar las auas piarsas. Pervia dils cuosts, mo era a vesta dallas ulteriuras investiziuns che la situaziun actuala pretenda, ein quellas investiziuns vegnidas remessas. Era igl uffeci cantunal da construcziun bassa ha perquei retardau il project per la sanaziun completa dalla via cantunala a Mumpé Medel.

Enconuschentamein ha la Corporaziun d'aua Las Fontaunas da Mumpé Medel instradau la renovaziun urgenta digl aquaduct. Plinavon cuntinueschan las lavurs da sanaziun vid la via cantunala. Ils onns 2018 e 2019 duein las duas davosas etappas vegnir realisadas. Aschibein las lavurs digl uffeci da construcziun bassa sco era las lavurs dalla corporaziun d'aua tangheschan la canalisaziun. Per quei motiv eis ei in'obligaziun da realisar il medem mument la renovaziun dalla canalisaziun d'aua tschuffa e da sparter las auas piarsas leu nua che quei fa senn. Schegie ch'ei exista a Mumpé Medel ina scargada en cass da draccas ni marschaunas per descargar il pumpadi a Fontanivas e la serenera centrala, funcziuna quella muort ils gronds quantums d'aua da plievgia e drenadi mo parzialmein.

Project

Il project preveda da remplazzar la canalisaziun d'aua tschuffa leu nua che quella vegn tangada entras las lavurs vid il conduct dil provediment d'aua resp. entras la via. Ulteriuramein duei l'aua da plievgia e dils begls vegnir menada separadamein ella canalisaziun d'aua schubra. Per quei intent eis ei necessari da construir ina canalisaziun nova a Crusch. Igl ei buca previu da separar tut las auas da plievgia e drenadi a Mumpé Medel. Quels cuosts stessen en negina relaziun cul nez, denton eis ei previu da colligiar ils begls, ina part dil drenadi dalla via communal el vitg da Mumpé Medel sco era l'aua dalla deflussiun dalla via cantunala.

Igl ei pusseivel da realisar il project en duas ni treis etappas. Igl onn 2018 ei previu la realisaziun dalla part sisum dalla via cantunala e da cumbinar quellas lavurs cun quellas dalla corporaziun d'aua. Igl onn 2019 duein la davosa part dalla via cun la canalisaziun ed eventualmein la finiziun dallas lavurs vid il provediment d'aua succeder. Cun ina da quellas duas etappas sa la canalisaziun el prau verd a Crusch vegnir realisada. Tecnicamein fuss ei buca exlaus da realisar la part dalla canalisaziun d'aua schubra a Crusch en ina tiarza etapa.

Cuosts

Ilis cuosts pil project per la renovaziun dalla canalisaziun e la separaziun dallas auas piarsas secumponan sco suonda:

• Project, survigilanza ed administraziun (total incl. cumpart cantun e vischnaunca)	frs.	58'400.00
• Renovaziun lingias d'aua tschuffa	frs.	171'100.00
• Canalisaziun aua schubra enteifer il vitg	frs.	9'500.00
• Drenadis per liung dalla via	frs.	93'100.00
• Canalisaziun deflussiun aua da via	frs.	128'200.00
• Lavurs da cuvrida	frs.	40'200.00
• Lubientschas e dretgs	frs.	5'000.00
• Taglia sin plivaleta	frs.	<u>40'500.00</u>

Total **frs. 566'000.00**

Tenor conclus dalla suprastanza communal duei il project vegnir partius en treis etappas. Las duas empremas etappas vegnan realisadas ensemen cun la renovaziun dil providiment d'aua e cun la sanaziun dalla via cantunala. La tiarza etappa vegn realisada tenor basegns. Quell'etappa cumpeglia la part naven dil caraun a Crusch entochen tiel dutg che meina l'aua el Rein da Medel.

Emprema etappa 2018	frs.	216'000.00
Secunda etappa 2019	frs.	294'500.00
Tiarza etappa > 2022	frs.	55'500.00

Contribuziuns cantunalas

Cantun e Confederaziun pagan neginas contribuziuns per projects digl allontanament e la purificaziun dallas auas piarsas. Excepiu ein projects vid ils quals il cantun ha garantiu pli baul contribuziuns ni tier sereneras nua ch'ei vegn endrizzau systems da purificaziun (sereneras) dil quart scalem (microorganissem) ni pli aults.

Sco menziunau meina il cantun l'aua da deflussiun dalla via en la canalisaziun d'aua schubra. En proporziun dil quantum d'aua ei il cantun obligaus da separticipar vid ils cuosts da construcziun per la canalisaziun d'aua schubra.

Igl inschignier ha calculau las surfatschas relevantas pigl allontanament dall'aua da plievgia e drenadi e per la repartiziun dils cuosts denter cantun e vischnaunca. Ordlunder seresultan suandontas cumparts:

Cuosts suttamess allas contribuziuns cantunalas dall'aua schubra		frs. 275'000.00
Cumpart vischnaunca	43.30 %	frs. 119'075.00
Cumpart cantun	56.70 %	frs. 155'925.00

La risposta digl uffeci da construcziun bassa ei aunc pendent. Igl uffeci da construcziun bassa ha denton mess en mira las contribuziuns tenor calculaziun digl inschignier.

Finanziaziun

Las investiziuns totalas en la dimensiun da frs. 566'000.00 vegnan finanziadas suandontamein:

Cumpart finanziaziun speciala entras la vischnaunca	frs. 410'075.00
Cumpart cantun en connex cun la deflussiun dalla via	frs. 155'925.00

Ponderaziuns finalas

Grazia alla renovaziun dil provediment d'aua e la sanaziun dalla via cantunala sedat la pusseivladad da cumbinar la sanaziun dalla canalisaziun existenta e separar il necessari (begls e deflussiun da vias) dallas auas schubras. Las investiziuns vegnan denton era dabien al menaschi dil pumpadi a Fontanivas sco era a quel dalla serenera a Raveras. La pusseivladad da saver nezegiar pliras sinergias lubescha resp. oblighescha quasi la vischnaunca da realisar quellas investiziuns.

Proposta

Sin fundament dallas ponderaziuns suramenziunadas

p r o p o n a

la suprastonza communalal al cussegl da vischaunca:

1. D'approbar il project pil remplazzament parzial dalla canalisaziun existentia e la separaziun dallas auas piarsas a Mumpé Medel.
2. Da conceder per quei project in credit net da frs. 410'000.--.
3. Da suttametter quella damonda da credit el senn dallas prescripziuns digl art. 21 lit. c dalla constituziun communalal al referendum facultativ.

Suprastonza communalal Disentis/Mustér
Il president: Il canzlist:

Robert Cajacob

Andri Hendry

Disentis/Mustér, ils 8 da mars 2018